

LIFE DANAH

Forces in Nature

DOELSTELLING

Militaire domeinen bezitten over heel Europa uitzonderlijke natuurwaarden en vormen dan ook een onmisbare schakel in ecologische netwerken. In Vlaanderen beslaan militaire domeinen 11% van de oppervlakte Natura 2000.

De domeinen onder actief militair gebruik hebben diverse functies als schiet- en vliegvelden, munitiedepots, logistieke centra naast diverse natuur als landduinen, beekvalleien, heiden, moerassen en bossen. Voor het beheer van de domeinen in Natura 2000 heeft Defensie zich geëngageerd tot een duurzaam beheer van de hoge natuurwaarden. In 1999 sloot Defensie hiervoor het "Samenwerkingsprotocol voor Natuur- en Bosbeheer op militaire domeinen" af met ANB.

LIFE DANAH had als doel een inhaalbeweging uit te voeren inzake natuurherstel, handhaving, GIS, natuurbeheersplannen, communicatie en sensibilisering van alle actoren, op de militaire domeinen in Vlaanderen.

REALISATIE

Grootschalig natuurherstel werd uitgevoerd over een effectieve oppervlakte van 3.996ha, nl. zowel eenmalig als achterstallig beheer met complexe acties als heideherstel, plaggen, venherstel, maaien en herstel van turfkuilen en exotenverwijdering. Ook hydrologische maatregelen als hermeandering van beken en herstel van een natuurlijk grondwaterregime werden gerealiseerd.

Specifieke instrumenten werden ontwikkeld als werkkader en richtlijnen voor de Lokale Natuur- en Bosbeheercommissies: natuurrichtplannen, beheersplannen met monitoringrichtlijnen, een GIS-tool, informatiepanelen en communicatieplan,...

LIFE DANAH is zo tot nu toe het grootste natuurbeheerproject, zowel naar oppervlakte als naar budget, dat ooit mocht genieten van Europese LIFE-steun. Het project omvatte 12 militaire domeinen in 4 van de 5 provincies in Vlaanderen, voor een totale oppervlakte van 9.400 ha.

LESSONS LEARNED

Door DANAH ontstonden, naast het effectieve natuurherstel, nog twee andere meerwaarden. Enerzijds kreeg Defensie een correct zicht op de natuurwaarden van haar domeinen en de daaraan verbonden mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Anderzijds ontstond door het intens overleg een wederzijds begrip voor de gedeelde en soms ook verschillende doelstellingen.

Een meer geïntegreerde samenwerking binnen het protocol en een nieuw dynamisch elan zijn rechtstreekse gevolgen van LIFE DANAH. Daarnaast werd ook een verhoogde expertise rond grootschalig beheer van gedegradeerde NATURA 2000 habitats en soorten verzameld en gedeeld met een breed publiek.

